

'Een polyvalent schoolgebouw is altijd een uitdaging'

De lagere school en de kleuterschool hebben elk hun eigen, ruime speelplaats met speeltuin.

Wat als de school te klein wordt, de kinderopvang verouderd is en verenigingen om een feestzaal verlegen zitten? Antwoord: los de drie problemen tegelijk op en zet een polyvalent gebouw neer. In Opwijk maakten ze deze uitdagende droom waar. En de buurtbewoners? "Zij betalen mee, dus kregen ze ook inspraak."

Een schoolgebouw zet je niet alleen neer, laat staan een combi met kinderopvang en feestzaal. Reden genoeg om te praten met alle betrokkenen: **Jeroen Wouters**, projectcoördinator bij de intercommunale Haviland, **Joske Vermeir**, schepen van onderwijs in Opwijk, en **Tanja Segers**, waarnemend directeur van **GBS De Boot**.

Wat was de aanleiding voor dit bouwproject?

Joske: "Het aantal inwoners van Opwijk groeit al jaren, en dus ook het aantal leerlingen. De school barstte uit haar voegen en had al containerklassen geplaatst, maar dat is geen

‘Als er op termijn meer of minder kinderen zijn, past de school zich aan’

duurzame oplossing. Eerst dachten we daarom het bestaande gebouw uit te breiden, maar ook dat bleek geen optie." **Jeroen:** "In die periode liep er al een project voor de buitenschoolse opvang en daar zagen we de oplossing: één polyvalent gebouw met plaats voor zowel de school als de kinderopvang. Zo kreeg het bouwprogramma vorm. Toen het

gemeentebestuur vroeg of de eetzaal van de school ook kon worden gebruikt voor eetfestijnen, was het plaatje compleet. We hebben een dossier opgemaakt en een wedstrijd uitgeschreven voor architecten."

Welke rol speelde Haviland in het hele proces?

Jeroen: "Haviland is een streekintercommunale in Halle-Vilvoorde met 35 aangesloten gemeenten. Wij coördineren de projectbegeleiding en ontzorgen dus de gemeente: besprekingen met gebruikers, de behoefte in kaart brengen, het bouwprogramma opstellen, een eerste raming maken, subsidies bekijken, de administratie doen, een wedstrijd voor ontwerpen uitschrijven ... Wij zijn het aanspreekpunt voor de architect, maar we zijn geen bouwheer. De beslissingen worden nog altijd genomen door het gemeentebestuur."

Hoe verliepen de werken?

Jeroen: "In 2015 werd Haviland aangeduid om de nieuwbouw te coördineren en het hele proces te begeleiden. We zagen meteen dat de mogelijkheden van de site beperkt waren. Dat maakte het voor architecten niet eenvoudig om met

Tanja Segers, waarnemend directeur van GBS De Boot, Jeroen Wouters, projectcoördinator bij de intercommunale Haviland, en Joske Vermeir, schepen van onderwijs in Opwijk.

een goed ontwerp op de proppen te komen. We schreven een wedstrijd uit; tien architecten stuurden een ontwerp in. De winnaar heeft het gebouw uiteindelijk een heel andere vorm gegeven dan wij voor ogen hadden. In 2016 werd de architect aangesteld en het ontwerp goedgekeurd. Er volgde een aanbestedingsprocedure en in 2017 werd een aan-

‘Het gebouw wordt polyvalent gebruikt, maar nooit door meerdere partijen tegelijk’

nemer aangeduid. In augustus van dat jaar begon die aan de afbraakwerken van de eerste fase om in november met de opbouw te starten. In augustus 2018 begon fase 2 van de afbraak, gevolgd door een nieuwe opbouwfase en in november 2019 werd de nieuwe school officieel geopend. We hebben veel aandacht besteed aan de doorloopplanning. Zo zorgden we ervoor dat de start van de werken zeker in de zomervakantie viel. Via ons stappenplan wist de architect perfect welke timing hij moest respecteren.”

Welke keuzes hebben jullie gemaakt op vlak van architectuur?

Jeroen: “De twee fases waren belangrijk, eerst werd het grote gebouw met de lagere school neergezet met daarnaast het administratieve gedeelte. Daarna volgde de kleuterschool. Elk deel heeft een eigen, ruime speelplaats met een speeltuin. In de lagere school zijn de tussenwanden tussen de klassen flexibel, ze kunnen er dus uitgehaald worden. Als er op termijn meer of minder kinderen zijn, kan de school zich dus aanpassen: minder of meer klaslokalen, een grote open ruimte op het gelijkvloers of het gelijkvloers toch opdelen in klassen ...”

Joske: “De eetzaal wordt verhuurd voor eetfestijnen van het lokale verenigingsleven. Daarom is er dus ook een industriële keuken. Bovendien is dit gedeelte toegankelijk vanaf de parking. Er was echt behoefte aan zo’n zaal. Het gebouw is van de gemeente en wordt via de gemeentebelastingen mee betaald door de inwoners. Het is dus logisch dat de inwoners er zoveel mogelijk voor terugkrijgen.”

Jeroen: “En door dit direct in het concept te integreren vermijd je overlast en klachten achteraf.”

Was het makkelijk om de inwoners en het schoolteam mee in dit verhaal te krijgen?

Joske: “In 2017, vóór de start van de werken, hielden we een infomoment voor de buurt waarin de plannen werden voorgesteld. Zo waren de inwoners op de hoogte en wist iedereen aan welke impact hij/zij zich kon verwachten. Inspraak voor buurtbewoners vinden we belangrijk, we organiseren dit bij alle grote werken.”

Jeroen: “Een polyvalent gebouw is altijd een uitdaging. Als schoolbestuur kan ik me inbeelden dat het eenvoudiger is een gebouw voor jezelf te hebben en met niemand rekening te moeten houden. Haviland geeft daarvoor tips en tricks, maar de opvolging van een gebruikersreglement is een taak van het bestuur. Dit staat los van onze dienstverlening, maar door onze begeleiding komen de praktische vragen vaak vanzelf. Zo wordt iedereen aangemoedigd om hierover na te denken en oplossingen te vinden.”

Joske: “Die begeleiding is echt heel positief verlopen. Toen ik schepen werd in 2016, werd ik meteen geconfronteerd met de complexiteit van dit dossier. Gelukkig was er Jeroen!”

Jeroen: “Er was veel overleg, met alle betrokkenen: de architecten, Haviland, het gemeentebestuur en uiteraard ook met de school. Die had zich met een werkgroep goed op het dossier voorbereid en werkte heel goed mee. Zo waren directie en leerkrachten gaan kijken naar andere schoolgebouwen en speeltuinen om inspiratie op te doen. Door de input van de leerkrachten kreeg elke klas zijn eigen kleurtje en werd de invulling van de speelplaatsen herdacht. Of hoe je eigenaarschap en een breed draagvlak creëert.”

‘Directie en leerkrachten vonden inspiratie voor de nieuwbouw in andere scholen’

Tanja: “Natuurlijk moesten we af en toe iemand teleurstellen. De kleuters hadden vroeger klaslokalen van 100 vierkante meter groot; het is normaal dat dit niet meer houdbaar was. Hoe dan ook is het een goede zaak dat zowel de bouw als de ingebruikname gefaseerd verloopt. Binnenkort neemt ook de naschoolse opvang zijn intrek in het gebouw, wat een extra uitdaging zal zijn. Met huurders moeten we eveneens goede afspraken maken. Het is de bedoeling dat iedereen alles achterlaat in de staat waarin hij/zij het gekregen heeft. Het gebouw wordt polyvalent gebruikt, maar nooit door meerdere partijen tegelijk. Toch moet je soms rekening houden met elkaar. Als er in de namiddag bijvoorbeeld een grootouderfeest is, kan het gebeuren dat de opkuis snel moet verlopen omdat de zaal ’s avonds verhuurd is. Allicht staan we nog voor een aantal pijnpunten die bij polyvalent gebruik de kop kunnen opsteken, maar die zullen we gaandeweg oplossen.”

Jochen.elegeert@ovsg.be
stafmedewerker communicatie